

referendumskog dana glasao isti broj birača kao celih prethodnih dan i po, samo dodatno bacaju senku nelegitimiteta na ceo proces.

Treće, javnost je 2006. godine u jesen bila potpuno obmanuta. Predstavljano je da se Ustav donosi kako bi se sačuvao teritorijalni integritet države i predupredilo proglašavanje nezavisnosti Kosova i Metohije. Ustav nije uspeo da ispuni takve ambicije. Kosovo je jednostrano proglasilo nezavisnost pod tim imenom 2008. godine, bez pristanka Srbije, koja je to nemoćno posmatrala ponavljajući ustavnu preambulu. Sve to jasno ukazuje da je prilikom donošenja novog Ustava postojala anima fraudis.

Najzad, javnost je bila suspendovana bez prava da se javno diskutuje o Ustavu. Iako su postojale određene rasprave, javna debata kao takva nije postojala. Zato je sasvim logično da je u Ustav ubačeno sve što se moglo, bez ikakvog valjanog parametra šta treba da bude materia constitutionis, a šta ne. Sve to je građane u državi koja je 1835. godine zahvaljujući Dimitriju Davidoviću imala jedan moderan Ustav, osudilo na telefonski ustav u 21. veku. Na opštim izborima 2012. godine, građani su nedvosmisleno pokazali visoki stepen apatije, koja se ne ogleda samo u broju tzv. belih listića, već pre svega u činjenici da je na izbore izašao mnogo manji broj građana. U drugom krugu izbora za predsednika Republike, aktuelni šef države dobio je manje od 50% glasova, što je prvi takav slučaj u savremenoj političkoj istoriji Srbije. Građani su jasno poručili političkoj eliti da ona treba da postoji zbog njih, a nipošto obrnuto.

Upravo zato, glavni razlog zašto treba izvršiti ustavnu reviziju nije ni Evropska unija, niti očuvanje integriteta države. Glavni razlog mora da bude uspostavljanje političkog legitimiteta kao osnovnog temelja naše krhke demokratske zajednice u Srbiji. Bez toga, demokratija će i dalje, u svom fundamentalnom smislu i kontekstu i dalje biti stranac u Srbiji, a građani će nastaviti da budu samo naivni subjekti u farski fasadne demokratije. Vojvodina je srce Srbije.

Sa sintagmama i sloganima ove vrste valja biti oprezan, jer su ne samo dvosmislene, nego – tu je problem – dvosmerne na čudan način.

Svi znamo kako je to išlo s Kosovom, odnosno, nekako je išlo dok nismo u jednom momentu smislili da je ono vitalna tačka u kardio-političkom životu Srbije. Da ne dužimo – sada i priznati otac Nacije D. Čosić nudi Kosovo da ga “predamo na civilizovan način”, ali ne ide, pa ne ide. Nikom nije jasno kome to da ga predamo – i Albanci i NATO alijansa su već tamo i nisu mnogo uzbuđeni zbog toga. Pobunio se patrijarh srpski Irinej i ponavlja da je to ludilo davati Kosovo nekom. Deliti ga takođe je ludilo i jeste tako, jer to je Jerusalim srpski pod gorom Sionskom. Slede kletve i zakletve. Šef države, vojvoda Toma N. smišlja neki konsenzus, ali niko u ovom momentu ne zna – ne zna ni on – šta mu je to i kako to postići u zemlji bez institucija, reda i zakona – u kojoj je Ustav papir, pa neka dopiše ko kad i šta hoće. Ostavimo Kosovo, jer ovo oko Vojvodine se zapliće u novu muku koja će, kako se čini, potrajati, budući da je ovo tek početak muka i mučnina.

I Vojvodina može postati srce Srbije, ali se to može shvatiti i već se shvata na više načina – na jedan u Beogradu, a na drugi u Novom Sadu. Dvosmislenost se ne iscrpljuje na toj relaciji. To je nešto komplikovanije. Može i Vojvodina postati Jerusalim, jer ima i Sion srpski na Fruškoj gori i druge simbole. Legendarni doktor K. to odavno i tvrdi, a uz njega i Amfilohije, pa Ustavni sud u novije vreme, ali ljudi se plaše da ne bude. Jer s onim srcem na jugu prošli smo kako smo prošli, pa ako nas i ovde u ravnici to snađe – ne dao bog. Tu hoćemo kazati koju reč, jer sve je dvosmisleno. I drugi misle da je Vojvodina “lokomotiva” koja treba da nas u ovom momentu povuče u EU. To je kazao i sam šef države T. Nikolić lično. To bi i bilo dobro, jer je Vojvodina evropski deo Srbije i nakon đurđevdanskog izbora ljudi su tako i